

כפרים שלמים על יושביהם, מחים אותם מעל פני האדמה. מסעות אלה מלווים במעשי טבח ואכזריות מצדו של צבא מודרני כלפי אוכלוסייה הנחשבת בעיניו לקבוצות של תת-אדם. לאלו, לפי דעת השליטים הפורטוגליים, לא מגיעות כל זכויות, לא כל שכן עצמאות לאומית.

מים לרוחב הדרכים, בורות עמוקים שנחפרו בכבישים הרסו כדי לשמש מלכודות למכר ניות-הצבא.

אותה שעה החלו זורמים לאזור כמה אלפי צעירים אנגוליים מאורגנים ביו. סי. איי. שהתאמנו בקונגו. אי-אפשר היה לעצור עוד את גל המרד.

זוהי כלחמה בין כוחות בלתי-שווים. זוהי מלחמה בה משתמש צד אחד במטוסי סילון, מפציצים חדישים; פצצות-נפלים וגדודי צנחנים מאומנים ואילו הצד השני לוחם בסכינים, נשק קלים הנופלים בידיו ושחיי ריג ומנותקים מכל עורך בטוח.

תוך נאמנות למסורת מלחמות מבוצעים גם במלחמה זו מעשי-זוועה גם על ידי לוחמי המחתר. אולם רוב מעשי הזוועה, אותם מתארים הפורטוגלים בהעמולתם אינם אלא תולדה של כלי הנשק הפרימיטיביים שבידי המורדים — מוות בכדור רובה, נראה משום מה יותר אלגנטי.

בשלב זה נראה לפורטוגלים שהם הצליחו להתגבר על גל המרד הראשון. אולם מעטים מאוד הם המפקקים כיום מה תהיה תוצאת המלחמה אם תימשך בשיטה זו.

מות. כעבור חודש ימים, ב־14 במרץ, פרץ המרד המאורגן.

זה אירע במטב פרימאורה שבצפון אנגור לה. פועלי החחה, שרובם הצטרפו ליו. סי. איי. דרשו מבעל-המטע הפורטוגלי העלאה בשכר ותנאי עבודה אנושיים. בתגובה ל־דרישה זו הוכו הפועלים על ידי הלבנים שבחווה, כמה מהם מתו ואחרים נפצעו פצעים אנושים. מזויינים במקלות, גרזנים וסכינים ארוכות, הסתערו, או, הפועלים על רוצהיהם והרגו את בעל-המטע.

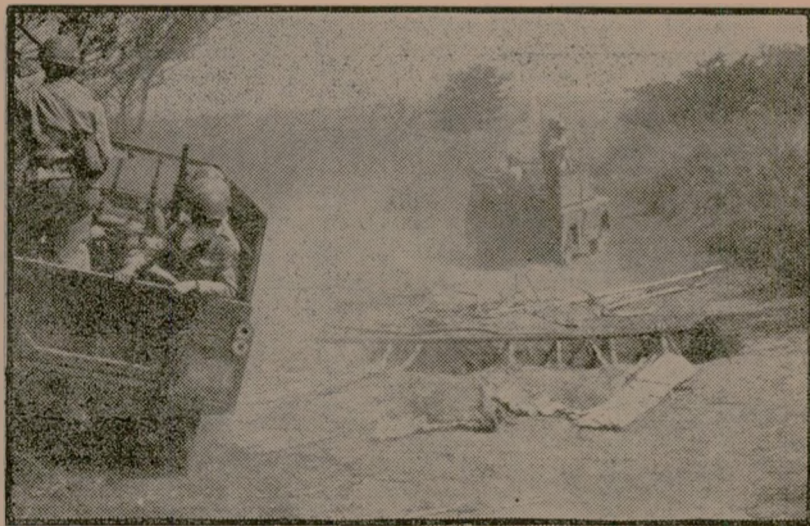
כאשר הגיעו השמועות על המאורעות למטעים קרובים, יצאו הפורטוגלים הלבנים כשהם מזויינים ברוביהם, והמיתו כל כושי שנקלע בדרכם. תוך שעות ספורות אחזה הלהבה ופשטה בכל האזור בסוח של 400 קילומטר. בכל מקום התקוממו פועלי החחת המדוכאים, נלחמו בסכינים נגד הפורטוגלים המצויידים בנשק חם, הציתו את המטעים.

בשל הדרכים המשובשות והסופות שהשי-תוללו בניגולים לא יכול היה חיל-המיצב הפורטוגלי שבדרום לצאת לאזור-ההתקוממות. כאשר החל לנוע, כבר היו הורכים חסומות. עצי הגינגל נכרתו והוצבו כמחסור

פיתו של יישוב חיילים פורטוגליים באנגולה מפילים את קירות הטיף התרוכים של בית בכפר אפריקאי אשר הופצץ קודם לכן על ידי מטוסייהם. במסע הדיכוי של המרד האנגולי משמידים החיילים הפורטוגליים

חבים בצפון אנגולה, שאילצו את הפורטוגלים לזרוק אל הקרב מטוסי-סילון, משורי-יינים ואלפי צנחנים, כדי להחזיר לעצמם את השליטה במקום. שתי סיבות עיקריות גרמו לפתיחת מלחמת שיחרור אמיתית — עצמאותה של קונגו השכנה, ששליטיה החדשים סיעו בידי המורדים האנגוליים, בהשראתו המל' היבה של פטריס לומומבה המנוח והמרד הימי של הקפיטן הפורטוגלי הנריקו גאלחאו,

בלואנדה, בירת אנגולה, עשרות עתונאים מכל רחבי העולם שהמתינו לבוא האוניה. הולדן ניצל נוכחות זו של עתונאים, צלמי קולנוע וטלביזיה כדי להתחיל בפעולה. האות ניתן ב־3 בפברואר. בלואנדה הותקף בית-הכלא הצבאי והמתקנים הצליחו לשחרר מספר אסירים סוליטיים. בעת ובעונה אחת הותקפה גם תחנת-השידור המקומית והקסרקטין של שירות הבטחון. מספר האבידות שנגרמו לפורטוגלים בהתקפות

המאה ה־20 בניפים ומכוניות מסוריינות יוצא הצבא הפורטוגלי באני-גולה בעקבות המורדים, שאמצעי לחימה שלהם פרימיטיביים — כמו מלכודת הדרכים הנראית בתמונה, שמטרתה: חבלה בכלי רכב ועצירתם.

ששיתף פעולה שלא במתכוון, אמנם, עם היו.פי.איי. באליוזבטחיל התגלה לראשונה מנהיגה של היו.פי.איי. רוברטו הולדן, לשעבר פועל-מטעים בצפון-אנגולה, שפוטר ממש' רתו, לדברי הפורטוגלים „אחרי שהתגלה כאדם מושחת שכיבדו כספים, יותר מאשר הרויח“.

הולדן שיצא בפעם הראשונה בהכרות מלחמה גלויה נגד המשטר הפורטוגלי, הצליח לגייס המיכה ועזרה ממקורות שונים בעולם. כאשר תפס הקפיטן גאלחאו בינואר השנה את ספינת-הנוסעים סאנטה מריה והכריז כי מטרתו להגיע עמה אל אנגולה, נאספו

נשק בראשית זהו נשקם של מורדי אנגולה — סכינים ארוכות שעל ניצביהם חרות סמל ארגונם — היו.פי.איי. הפורטוגלים מצטים נשק זה כסמל לאכזריות האנגולים, לא מזכירים שאין להם כל אמצעי לחימה אחרים.